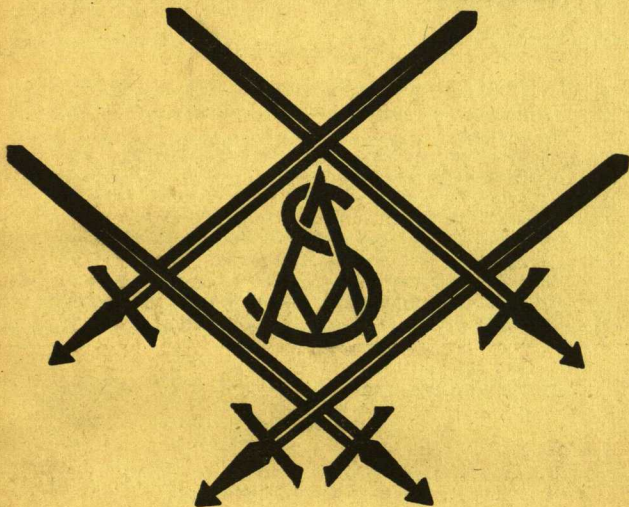

KARIŪNAS

PIRMOJO LIETUVOS PREZIDENTO
KARO MOKYKLOS KARIŪNŲ
ILIUSTRUOTAS ŽURNALAS

1936 m.

II t.

22-23 nr.

KARIŪNAS

P.L.P. Karo Mokyklos kariūnų iliustruotas žurnalas. Išėina kas du mėn. Leidžia kariūnų ramovė. Redaguoja lt. Urbanavičius, Simas. Prenumerata: metams — 5 lt. Kariūnams, studentams ir moksleiviams — 4 lt. Atskiras nr. — 1 lt. Adr.: Pirmojo Lietuvos Prezidento Karo Mokykla, A. Panemunė.

1936 (V) M.

Kovas-Birželis

22-23 Nr.

T U R I N Y S

1. Mūsų viltis—kokis, mūsų tautos gerumas jos vieningumas ir pajėgumas (*Valst. Prezidento žodis išleidžiamiesiems kariūnams*).
2. Visuomet būkite ištikimi, narsūs, garbingi Lietuvos kariai (*Krašto Aps. Ministerio žodis*).
3. Tarnaukite savo tėvynei ir kariuomenei ne tik žodžiais ir darbais, bet ir visa savo siela (*Kariuomenės vado žodis*).
4. Mūsų didžioji šventė.
5. *Kar. kand. Balys Raugas*, Mano tėvynei (eil.).
6. *J. Kuzma*, * * * (eil.).
7. *Kar. j. p. Šidlauskas, Balys*, Mes važiuojame į poligoną.
8. *Skominų Stasys*, Pavasario vakaras Jėšios šlaituose.
9. *J. lt. Petronis*, Būrys puolant.
10. Mūsų gyvenimas.
11. Mūsų gyvenimo trupiniai.

S A V O S K A I T Y T O J A M S

Kaip ir kiekvienais metais, vienas „Kariūno“ nr. išleidžiamas dvigubas. Kadangi pirmasis šių metų (21) nr. buvo išleistas dvigubai didesnis (4 spaudos lankų), negu eilinis nr., tai šis žurnalo nr. tepadidintas tik puse lanko.

Medžiagą kitam numeriui siųsti iki rugpiūčio 10 d.

Viršelį piešė V. Jomantas.

Klišes gamino „Vaga“

Spaudė „Šviesos“ spaustuvė, Kaune, Jakšto 2

KARIŪNAS

PIRMOJO LIETUVOS
PREZIDENTO KARO
MOKYKLOS KARIŪ-
NŲ ILIUSTRUOTAS
ŽURNALAS

1936 (V) M.

Kovas-Birželis

22-23 Nr.

Mūsų viltis — kokis, mūsų tautos gerumas,
jos vieningumas ir pajėgumas

(Valst. Prezidento žodis išleidžiamiesiems karininkams)

Žmonių ir tautų gyvenime yra du pradai: skaičius ir kokis. Gausinga, bet pakrikusi, tarpusavio kovų ėdama, kitų draskoma — kinų tauta. Olandai, belgai negausingos, bet galingos tautos. Senovėje buvo gausinga graikų tauta, gyvenusi geriausiose žemėse. Tačiau pradėjusi krikti, pradėjo ir nykti. Šviesieji graikai šaukė tautą vienybėn, pranašavo pražūtį tautai, jei ji bus pakrikusi, nevieninga, nesusiklausiusi. Graikai tų šauksmų ir pranašavimų nepaklausė. Aistrų ir nesantaikos apsvaiginti paneigė savo geriausius vadus, nepaklausė jų šaukimo vienybėn spiestis. Negausingi, bet vieningi graikų kaimynai makedoniečiai, Pilypo, o paskui Aleksandro Makedoniečio vedami, nukariavo Graikiją ir didžiausius Azijos plotus.

Pamokantis ir Lietuvos valstybės likimas. Kokis, senovėje buvęs stiprus, vėliau nusilpo. Neliko kas įsako, kas liepia ir kas tų liepimų klauso, ir viskas žuvo. Dėl to Lietuva sutirpo, tapo negausinga tauta. Tad dabar mūsų viltis — kokis, mūsų tautos gerumas, jos vieningumas ir pajėgumas, dėl to mes negalim duotis įkalbami, kad esame silpni ir negalėsime atsispirti milžinams.

Mūsų tauta atgimsta, nors dar nėra visiško tautos susipratimo. Vis dėlto mokėjome ir mokame įtikinamai parodyti, kad esame gyvi, mokame dirbti, sugebame nepriklausomai gyventi. Vis labiau susiprasdami pašalinsime ydas, užkamšysime likusias spragas. Kad ir negausi mūsų tauta, susipratusi mokės vadų klausyti ir vieningai sutelkta pajėgs atremti visokius smūgius. Kariuomenėje skiepijama mokėti įsakyti ir klausyti, tad tauta iš savo ginklo pajėgų laukia, kad jos atitiktų savo pašaukimą.

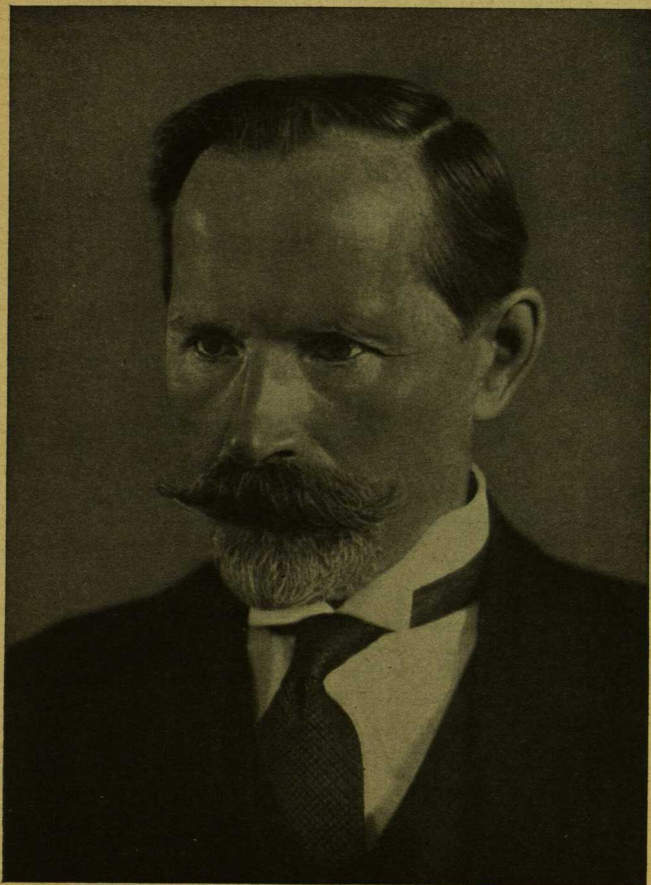
Dabar virpa visa Europa. Kalba apie karo viesulus. Neturime nusigąsti ir nusiminti, nes žinome, kad ir mažos salos jokios bangos nesugriaus, jei ta sala bus iš uolos. Pas mus plinta įvairiausi gandai, kurie nuodija mūsų sielas ir ardo tarpusavį pasitikėjimą. Tikras inteligentas gandsms atsparus, jis juos priima kritiškai. Gandai, jei jų klausoma ir jiems tikima, skaldo vieningumą, silpnina atsparumą, pasitikėjimą savo jėgomis. Tie gandai į kariuomenę teatsimuša, kaip į uolą. Būkime kaip romėnai, kaip mūsų protėviai, sukūrę galingą ir didelę valstybę!

Visuomet būkite ištikimi, narsūs, garbingi Lietuvos kariai

(Krašto Aps. Ministerio žodis)

Esu senas šios garbingos Karo Mokyklos karininkas-kūrėjas. Jai atidaviau kelius geriausius savo gyvenimo metus. Kūrėjo medalio neturiu, bet didžiai branginu štai šį trečiuoju numeriu pažymėtą Karo Mokyklos ženklelį, kuriuo ir jūs, jaunieji leitenantai, tik šiandien papuošėte savo krūtines. Gerbkite jį!

Daugelį Karo Mokyklos iškilmių teko man ruošti ar šiaip jose dalyvauti. Štai, prisimenu Mokyklos pašventinimą, tai vėl pirmąją bendrą karininkų ir kariūnų priesaiką, kai 1919 m. gegužės 11 d. vysk. Karevičius prisaikdino pirmuosius mūsų kariuomenės savanorius. Kiekvieną kartą, kai tenka dalyvauti kariūnų išleistuvėse — nepasakysiu, kad esu giliai sujaudintas, nes nejaunam 1914—1915 m. kautynių dalyviui — apskritai nedera ypatinčiai jaudintis, bet šaltai ir sąmoningai, protu, siela ir širdimi pergyvenu šį paslaptinę aktą, kai jauni, bet pilnai subrendę, vyrai, laisvu noru ir pilnai apgalvotai (nes jūs net du kartu Karo

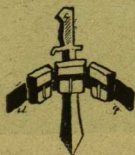
Valstybės Prezidentas Antanas Smetona,
kurió vardines birželio 13 d. nuoširdžiai minėjo visa Lietuva

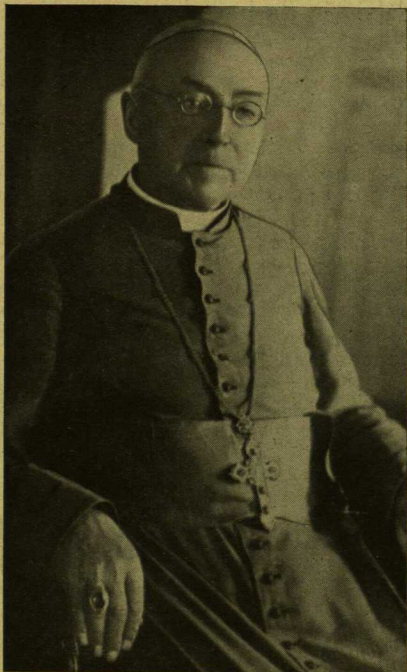
Mokykloje noviciatą esate atlikę) daro įžadus, aukoja valstybei savo jėgas, gyvenimą ir gyvybę!

Yra įprasta, ir tai gerai, kad tą dieną jums dar kalbama apie mums rūpimus kilnius dalykus. Mes tėvynės meilės gražiausių pavyzdžių turime ieškoti ne tik savo tėvynėje, bet ir visame pasaulyje ir visais laikotarpiais: ir savo ir kitų senovėje ir iš naujų jausių laikų įvykių, kaip kad tik ką čia mums priminė Jo Eksc. Respublikos Prezidentas.

Japonų žemė netvirtai laikosi, dažnai dreba; daug tvirtesnė yra japonų tautos dvasia ir karių tradicijos. Nuo šimtmečių nesigirdėta gėda ir nelaimė šiemet ištiko japonų šalį: jaunuoliai kariai sukilo; reikalavo reformų, praliejo net kraują. Prieš juos buvo pastatytos priesaikai ištikimos karių dalys. Kilnūs mikado įsakė nesiskubinti vartoti ginklus. Apsupti sukilėliai įsitikino, kad jų reikalas praloštas; jų vadai paklausė reikalavimų, tvarkingai patys nuvedė atgal kareivius, bet kareivinių slenksčio neperžengė. Blogą žaidimą švariai baigė: kaip sulaužę japonų įpročius ir suteršę ištikimo kario garbę — patys sukilusieji karininkai dąsiprotėjo, galą sau pasidarė. To dar maža. Jų karių tarpe draugiškumo, vieningumo ir žmonių meilės jausmas taip yra stiprus, kad net ištikimosios dalies vadas, gavęs teisėtą įsakymą ir apsupęs sukilėlius, — tos tragedijos, kad teko stoti prieš savuosius, nepergyveno; garbingųjų samurajų pavyzdžiu padarė sau charakiri.

Štai jums, jaunieji leitenantai ir kiti ponai karininkai, dvidegubas pavyzdys, kaip didelis ir biaurus yra nusižengimas — sulaužymas priesaikos, ir iš kitos pusės, kaip geros, tvirtos kariškos tradicijos apsaugojo valstybę nuo šimtų, o gal net tūkstančių, nekaltų karių aukų ir neapskaičiuojamų nuostolių. Jaunieji leitenantai! Šiandien iškilmingai duota priesaika jus surišo visam amžiui ir esu tikras, kad visuomet būsite ištikimi, narsūs, garbingi Lietuvos kariai.

Arkivyskupas Pranciškus Karevičius,

kuriam š. m. gegužės mėn. sukako 50 metų, kai išventintas į kunigus. Šio garbingojo ganytojo ir didžiojo patrioto aukso jubiliejus buvo gražiai paminėtas visoj lietuviškoj spaudoje. Garbingasis jubilijatas su mūsų kariuomene palaikė kuo glaudžiausius ryšius: jis prisaikdino pirmuosius mūsų karius, pašventino Karo Mokyklos rūmus ir pirmosios karininkų laidos kardus. Karo Mokyklai švenčiant 10 metų sukaktį, arkiv. Pr. Karevičius laikė pamaldas ir pašventino mokyklai įteikiamą šefo vėliavą. 1934 m. XI. 23 d. jis palaidojo Nežinomąjį Kareivį ir pašventino jo kapą.

Tarnaukite savo tėvynei ir kariuomenei ne tik žodžiais ir darbais, bet ir visa savo siela

(Kariuomenės vado žodis)

Visi labai gerai atsimena tuos dar taip netolimos praeities laikus, kada pasaulyje viešpatavo amžinos taikos ir visuotino nusiginklavimo idėjos ir svajonės, kada oficiališkai posėdžiavo gausinga nusiginklavimo konferencija, kurioje ir mūsų kariuomenė yra turėjusi savo atstovą, ir kada tarptautiniams ir tarpvalstybiniams santykiams normuoti pagrindu buvo norėta imti pirmiausia teisėtumo ir teisingumo principą.

Nedaug laiko praėjo nuo anų kilnių idėjų ir gražių svajonių laikų, o ką šiandien matome? Kur amžinoji taika, jei šiandien visur kalbama ir rašoma apie karą? Kur liko nusiginklavimo konferencija? Ji palaidota, o ant jos kapo prasidėjo iki šiol dar negirdėtas ginklavimasis. Jėgos argumentas iškilo į pirmąsias, o kai kur net į pačias pirmąsias vietas.

Tas viskas privertė ir mus greičiau susitvarkyti, daugiau susirūpinti savo saugumu ir per trumpesnę laiką užpildyti kai kurias dar užsilikusias mūsų kariuomenės spragas. Kariuomenės nuolatinio kadro papildymo reikalu buvo sušaukta ir jūsų ekstra laida.

Malonu man pažymėti, kad į kariuomenės vadovybės kvietimą mūsų atsargos leitenantai atsiliepė labai gausingai, norinčių buvo beveik trys šimtai. Visi negalėjo patekti, ir iš ano skaičiaus jūsų liko dabar tik 103. Atranka, kaip matote, gera.

Žinių karo mokykloje esate gavę tiek, kiek per tą laiką galima buvo jums duoti. Pulkuose dar jas papildysite. Už karo mokykloje gautas žinias jūs turite būti dėkingi tos mokyklos vadovybei ir čia buvusiems jūsų vadams ir auklėtojams. Prie tos jūsų padėkos prisidedu ir aš.

Sulyginus su normalų karo mokyklos kursą baigusiais leitenantais, jūs, ponai karininkai, turite vieną bendrą teigiamą savybę, kurios anie jūsų kolegos nėra turėję, būtent: jūs, vieni mažiau, kiti daugiau, bet visi turite didesnę gyvenimo patyrimą ir atsargos karininko praktiką. Ši savybė be jokių abejonių padės jums lengviau išvengti tų klaidų, kurias jaunas žmogus, taigi ir karininkas, kitą kartą gali padaryti. Šiuo atžvilgiu jūs turite būti pavyzdžiu kitiems savo kolegoms.

Aš džiaugiuos, susilaukęs naujų padėjėjų, nuoširdžiai svei-

Mūsų didžioji šventė

Seniai jau mūsų Karo Mokykla šventė karininkų laidos išleistuvių šventę pavasaryje. Dažniausiai šios reikšmingos dienos iškilmės vykdavo rudens metu, rugšėjo-spalių mėn.

Tačiau šiais metais gegužės 10 d., lyg ir netikėtai, Karo Mokyklos rajone nuskambėjo skardūs išleistuvių iškilmės trimitai, ir 103 jaunieji karininkai, baigusieji ats. jaunesniųjų leitenantų kursus, buvo priimti į karo tarnybą.

Į šios ypatingos laidos iškilmes atvyko Valstybės Prezidentas A. Smetona, Krašto Apsaugos Ministeris plk. inž. Dirmantas, Kariuomenės Vadas gen. št. plk. Raštikis, Kariuomenės Štabo Viršininkas gen. št. plk. Černius, ats. gen. Žukauskas, generolai: J. Sutkus, Adamkavičius, Tallat-Kelpša, Papeliučka, Vimeris, vyr. kariuomenės kapelionas kun. V. Mironas, generalinis protonotaras prof. prel. Grigaitis, Kauno įgulos dalių vadai, kariuomenės įstaigų, Kariuomenės Štabo skyrių ir tarnybų viršininkai. Dalyvavo taip pat ir svetimųjų valstybių karo atstovai: SSSR — Tiagunovas ir Latvijos — plk. lt. Kocinš.

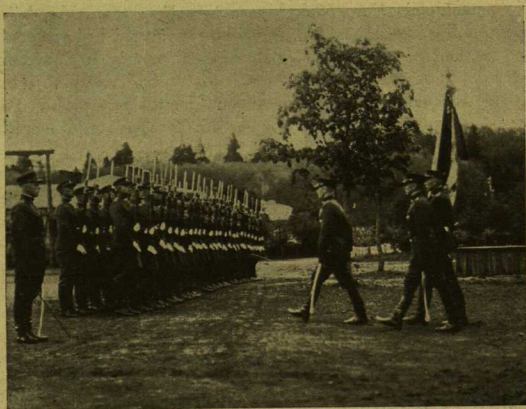
Kaip ir visuomet, šios reikšmingos dienos programa prasidėjo pamaldomis Karo Mokyklos aktų salėje. Pamaldas laikė 5 pėst. pulko kapelionas kun. Abraitis. Po šv. mišių kapelionas savo prakalboje reikšmingai pabrėžė jauniesiems karininkams įsidėmėtinas mintis apie žmogaus jaunatvę ir jaunatvės jėgas: „Žmogaus jaunatvė dažnai prilyginama gamtos pavasariui. Pavasaris — gražiausias metų laikas. Niekas pavasariu nenusi-

kinu jus į tikrąją karo tarnybą priėmimo proga ir, palydėdamas jus į pulkus, linkiu ir reikalauju: būkite drausmingi, darbštūs, tvarkingi, pažangūs tarnyboje ir karo moksle, fiziškai ir morališkai stiprūs ir atsparūs, būkite geri vadai ir mokytojai, pagaliau būkite kariai patriotai, nes tik tokie yra reikalingi Lietuvos kariuomenei. Tarnaukime savo tėvynei ir kariuomenei ne tik žodžiais ir darbais, bet ir visa savo siela ir lietuvių patrioto širdimi; atiduokime joms viską, ką turime geriausio: savo mokslą, žinias, gabumus, sveikatą, širdį, o, jei reikės, tai be jokių svyravimų ir gyvybę.

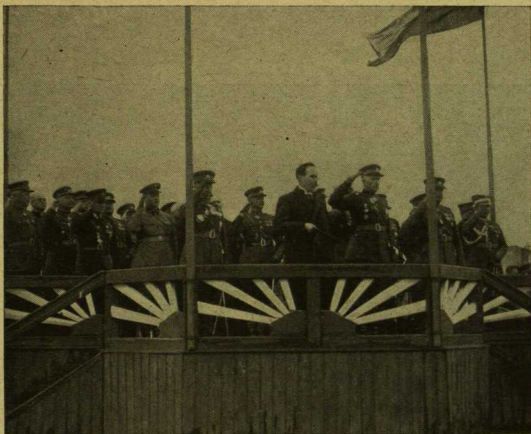
Aš kviečiu jus, ponai karininkai, kartu su manimi pakelti mūsų taures Lietuvos kariuomenės pažangai ir garbei.

skundžia, visiems jis malonus ir gražus. Nevisuomet taip esti su žmogaus pavasariu — jaunatve. Nevisuomet šis pavasaris esąs gražus. Daug kas skundžiasi ir gailisi netinkamai jį praleidę. Taigi, rami ažiūra — esąs tikriausias geros nuotaikos laidas. Jaunuolis, pilnas pasiryžimo daug nudirbti sau, tėvynei, žmonijos gerovei, yra panašus sultingam pavasario pumpurui, žadančiam kvapnų žiedą ir gerą vaisių. Karo Mokyklos parengti ir gyveniman išleidžiami jaunuoliai esą pilni gerų norų, kilnių pasiryžimų. Kad darbas būtų vaisingas — reikia išminties. Išmintis vadinama vyriausiąja dorybe. Gyvenimas esąs komplikuoatas. Reikia gerai suderinti visus veiksmus su savo visomis pareigomis. Svarbiausia — atiduoti, kas Dievo — Dievui, kas šeimos — šeimai, kas visuomenės — visuomenei, kas tautos — tautai ir kas valstybės — valstybei“.

Pamaldoms pasibaigus, prie trispalvėmis vėliavomis gražiam rajone papuoštos tribūnos iškilmės svečiai, o po valandėlės, aukštosios karo vadovybės lydimas, iš aktų salės išeina Valstybės Prezidentas. Žaliuojančiomis pašlaitėmis skardžiai nuaidėjo žvakių kariūnų kuopų pasisveikinimo žodžiai; nuoširdžiu, trumpu,

Mokyklos Šefo vėliavos išnešimu pradedamos išleistuvių iškilmės

Valst. Prezidentas, aukštoji karo vadovybė ir svetimų valstybių karo atstovai priima Karo Mokyklos paradą iškilmių metu

giliai prasmingu žodžiu Valstybės Prezidentas pasveikino priimtuosius į karo tarnybą jaunuosius leitenantus, kai buvo perskaitytas atitinkamas Valstybės Prezidento aktas. Pasigirsta skambios, dienos solenizantus ypatingai elektrizuojančios komandos, ir Karo Mokyklos batalionas išpūdingai, kietu, darniu, vyrišku žingsniu traukia pro tribūnoje stovintį Vyriausiąjį ginkluotų jėgų Viršininką, pro aukštąją karo vadovybę, svečius. Nepaprastai nusiteikę žengia iškilmės maršu ir jaunieji, dar mokykloje pasiliekančieji, išleidžiamųjų karininkų kolegos — kariūnai ir aspirantai.

Netrukus išleidžiamieji ir vėl išsirikiuoja aktų salėje, tik jau ne kariūniškais mundurais ir baltais diržais, o pavasariškai žalsvomis karininko uniformomis. Aktų salėje gilus susikaupimas, ant žalia gelumbe dengto stalo didingai blizgą jauniems karininkams skirti kardai. Vėl praskamba tuos kardus šventinančio kapeliono ginklo paskirtį primenantieji žodžiai, o po jų šimtą ir tris kartus Valstybės Prezidento tarti j. leitenantams pareigos žodžiai: „Be reikalo nepakelk, be garbės nenuleisk!“ Vėliau —

„Vytautas prie juodųjų jūrų“. Dail. Mackevičiaus pav. — ats. J. Leitenantų laidos dovana Karo Mokyklai

„Vytautas Didysis Lucko suvažiavime“. Dail. Mackevičiaus pav. — antroji kursantų dovana Mokyklai

priesaika, šv. evangelijos, kryžiaus ir Mokyklos vėliavos pabučiavimu galutinai sutvirtinamos šios prasmingos, riteriškos kardų įteikimo ceremonijos; joms pasibaigus, Tautos Vadas, aukštieji viršininkai, svečiai ir buvusieji kursantų artimiausi viršininkai nuoširdžiai spaudžia jaunųjų savo kolegų — karininkų rankas.

Erdvi ir jauki naujoji Karo Mokyklos valgykla skamba fanfarų maršo garsais. Valgyklos sienas puošia du didžiuliai jaunų karininkų Mokyklai padovanotieji dail. Mackevičiaus paveikslai: tai „Vytautas prie Juodųjų jūrų“ ir „Vytautas Didysis Lucko suvažiavime“.

Pietų metu į jaunuosius karininkus kalbėjo Valstybės Prezidentas, Krašto Apsaugos Ministeris, Kariuomenės Vadas, kurių svarius, reikšmingus, apie didžią gyvenimo tikrovę bylojančius žodžius randame pirmuosius žurnalo puslapiuos.

Karo Mokyklos viršininkas gen. št. plk. Musteikis į šventės dalyvius ir svečius prabilo šiais žodžiais:

„Šioji diena Karo Mokyklai yra labai maloni, brangi ir nepaprasta. Šiandien iš Mokyklos sienų išleidžiama gausinga jaunųjų karininkų laida. Laida, kokios mūsų Mokyklos gyvenime dar nebuvo. Tai laida vien tik iš atsargos karininkų, jau anksčiau šioje Mokykloje baigusiu aspirantų kursų ir dabar dar per 10 mėn. pakartojusių ir papildžiusių reikalingiausias karininkui žinias.

Pradžioje lyg ir buvo bijota ar pavyks mums suvienodinti įvairaus amžiaus žmones, įvairiu laiku baigusius aspirantų kursus. Tačiau netrukus pasirodė, kad tokia baimė yra nepamatuota. Visi kursantai taip griebės darbo, taip dirbo, kad šiandien labai malonu pasakyti, kad išleidžiama visai gera laida. Tamstos, jaunieji leitenantai, niekuomet nepamirškite, kad to pasiekėte darbu, tai ir ateityje nemažiau dirbkite; tada ir paskutiniu juo šiandien iš Mokyklos išėjusis — pulke galės būti pirmuoju.

Be darbo, reikia nepamiršti, kad visuomet turite būti drausmingi, paklusnūs savo vadams ir viršininkams, atidūs ir teisingi savo valdiniam, blaivūs, sąžiningi, — tada būsite mylimi ir branginami jūsų viršininkų, valdinių ir prašalaičių.

Karo Mokykla yra ypatingai laiminga, turėdama Valstybės Galvą savo Šefu. Todėl tamstos, jaunieji leitenantai, net du kartus buvę jo vardo Mokykloje, visuomet turėkite jo taurią asmenybę sau pavyzdžiu ir dirbkite taip, kad savo darbu jam netrukdytumėte, bet padėtumėte valdyti mūsų krašto likimo vairą.

Naujojo mūso valgykloj, iškilmingų išleistuvių pietų metu

Šios iškilmės proga negaliu tylomis praeiti nepabrėžęs, kad šios iškilmės yra naujoje mūsų valgykloje. Ji yra kukli, tačiau erdvi ir šviesi, todėl Mokyklos gyvenime teikia daug patogumų. Už tai aš leisiu sau pareikšti visos Karo Mokyklos vardu širdingus padėkos žodžius mūsų brangiajam Šefui, vyriausybei ir aukštajai karo vadovybei.

Taip pat noriu padėkoti mūsų svečiams už atsilankymą į šią iškilmę, o karo vadovybei, ginklų rūšių ir tarnybų viršininkams, gerbiamiems lektoriams, Karo Mokyklos karininkams — už pastangas ir rūpestingą darbą, rengiant šią laidą. Baigdamas kviečiu visus palinkėti mūsų garbingam Karo Mokyklos Šefui gražios sveikatos ir gražaus pasisekimo laimingai vairuoti mūsų tautos laivą. Ilgiausių metų!

Priimtųjų į karo tarnybą jaun. leitenantų vardu kalbėjo j. ltn. Žemgalių Jaunutis:

„Kuone per išstisus metus Karo Mokyklos aplinkumoje skambėjo skardūs dainos žodžiai: „Lietuvos vaikai iš žalio sodžiaus už tėvynę karžygiauti eina!“ Tie žodžiai buvo, tarytum, motto to viso didžiulio darbo, kuris mums teko atlikti per tą laiką kariškos Almae Matris sienose, tarytum, gairės to kelio, kuriuo teko eiti, peržengus Karo Mokyklos slenkstį, vykdant visus mums pavedamus uždavinius, atliekant rimtą, atsakingą, o drauge ir garbingą karių mokymo ir auklėjimo darbą. Atsistojus naujo darbo kelyje ir žvelgiant mūsų praeitin, drįstu ieškoti tam tikro laipsnio paralelės — palyginimo tarp mūsų ir žinomo Romos istorijoje Cincinnato, pašaukto nuo arklo būti vadu. Prieš kelis metus pirmą kartą apleidžiant Karo Mokyklą, po vienerių darbo metų, išėjome mes nešini liepsnojančiais tėvynės meilės žibintais. Su jais grįžome į senąjį darbą, į namus, nušviesdami kelius į ateitį, kurie neturėjo laimės būti drauge su mumis. Ir tie žibintai — įgytosios kariškos žinios, lyg anų laikų Kudirkos varpas, ragino keltis, dirbti, ugdyti tautos jėgas, atsparumą, mokė nuolat būti krašto laisvės sargyboje, mokė, pavojui ištikus, ginklu apginti tėvynę. Mes dirbom mokyklose, dirbome miestuose, kaime. Kiekvienas varėme savąją vagą.

Ir štai, tuo momentu, kai mes, alegoriškai tariant, arėme tėviškės dirvonus, mus pasiekė garsas. — Jus šaukia tėvynė!

Palikę arklą, griebėmės ginklo.

Antrą kartą vėl priglaudė mus Karo Mokyklos pastogė, suburė mus, tarpiais ryšiais susjungė su mūsų vadais-mokytojais,

papildė, pagilino mūsų žinias. Šiandien jau antrą kartą aplei-
džiame šias sienas, pasiryžę savo žinias ir darbą padėti ant tės-
vynės aukuro, įdėti savo sielą į darbą, kurio vardas — „Liet-
uvos Nepriklausomybė“.

Mes gerai suprantame, kad mūs laukia sunkus ir atsakin-
gas darbas, bet šiandien su džiugiu šypsniu žiūrime į jį, nekant-
riai laukiame jo, entuziastingai norime kuo greičiausiai įrodyti,
kad mums patikėtas jaunesniųjų vadų pareigas tesėsime atlikti
taip, kaip dera Lietuvos sūnums. Sakau drąsiai: tesėsime taip,
kaip drąsiai paėmėme šiandien kardąsimbolį mūsų naujojo dar-
bo, nes drauge su juo Tavo, Garbingas Tautos Vade, siela mums
davė galingą dvasinį ginklą: „Be reikalo nepakelk, be garbės ne-
nuleisk!“. Tesėsime, nes mūsų darbą lydės tautos ir prityrusių
vadų valia, tesėsime, nes senolių dvasia mumyse gyva ir nepamir-
šome mūsų brolių aukų, kovojant dėl Lietuvos laisvės, tesėsime,
nes priešo padarytoji mums skriauda nėra atitaisyta, tesėsime,
nes visi laisvu noru čia susirinkę, atsinešę gyvenimo stažo žinių,
gavome kariško mokslo ginklus ir šarvus.

Šiandien mus besiskirstančius palydi taurūs nuoširdūs lin-
kėjimai, mes girdime daug brangių mums žodžių, kurie dar ryš-
kiau pabrėžia mūsų darbą, uždavinius ir pareigas. Šiandien mes
puikiai suprantame, kiek esame skolingi tautai, mes branginame
ir įvertiname tą darbą, kurį teko atlikti Mokyklai ir jos vado-
vybei, ruošiant mus atsakomingoms vadų pareigoms. Mes ne-
sakome padėkos žodžio. Jo per maža. Mes savo darbu įrodysi-
me, kad mūsų Karo Mokykla parengė tikrus vadus, kad jais ji
ir lietuvių tauta gali pasitikėti! Mes įrodysime, kad dvidešimto
amžiaus lietuvių kardas gali skambėti Vytauto kardo garsu!
Ir tas mūsų darbas tebūnie mūsų padėkos žodis Tau, mylimas
Tautos Vade, kariškos šeimos židinio vaidila.

Antrasis iš solenizantų, j. ltn. Levanas, priminė apie Mo-
kyklai paliekamas dovanas:

„Žmogaus, palyginti, trumpame gyvenime, prabėga įvai-
riausių valandėlių, kurios savo nevienodumu toli pralenkia bet
kokį įvairumą, lengvai konkuruoja turtingą margaspalvį spektrą.
Vienos iš jų duoda žmogui daug džiaugsmo ir teigiamai nutei-
kia kiekvieną jo darbą, kiekvieną poelgį — kitos gi atvirksčiai:
dažnai įneša niūrių disonansų, o nekartą ir nusiminiman stumia.
Šitų dviejų pradų žmogus yra visą savo gyvenimą lydimas ir
jis tokiomis sąlygomis kuria savo asmenybę.

Mes, jaunieji leitenantai, daugiau, negu bet kuri iš šios mokyklos išėjusi jaunų karininkų laida, turėjome geros progos arčiau pažinti tikrąjį gyvenimo veidą, nes jau prieš keletą metų būdami atsargos karininkais, kiekvienas savo profesinį darbą dirbome. Čia turėtieji pasisekimai ir nepasisekimai neabejotamai praturtino mūsų gyvenimišką žinių ir patyrimo bagažą. Ir šiandien, kada mūsų gyvenimas pasisuko kita kryptimi, kada mum įtikimas ginklas, kada mum patikimas geriausių tėvynės sūnų, praeinančių mūsų garbingos kariuomenės eiles, auklėjimas — visas tas gyvenimiškas patyrimas pravers ir daug kartų pravers. Mes šiandien esam laimingi, kai tokios aukštos pareigos mum pavedamos, nes mes turėsime mokinti ne tik ginklą vartoti, bet taip pat tą mums pavestoji jaunuolių dalis lauks, kad mes juos išmokintume mylėt tėvynę, geriau pažinti savo tautą ir kad, reikalui esant, tas ginklas būtų prasmingai nukreipiamas tėvynės padangei nuskaidrinti, jei kada pasirodytų rūsūs debesys iš vakarų, rytų ar pietų.

Mūsų vadai, jūs jau matėte, kad mes jaunieji jūsų padėjėjai esam viskam pasirengę, nes niekieno neverčiami, o tik laisvu noru, čia susirinkome, kad jums paklustume ir per tai pasirengtume būti geresniais savo šalies saugotojais. Juk mes trokštame savo brangiai tėvynei laimės ir laisvės; mes norime, kad ji pristovėtų senąsias Egipto piramidas!

Gi mūsų čia buvimui prisiminti ir mūsų siekiamas bei pasiryžimams įamžinti mes drįstame palikti porą šių kuklių paveikslų. Jie tyliai bylodami teprimena, kad kažkada šios mokyklos patalpose gyveno 103 jauni pasiryžėliai, kurie kupini geriausių linkėjimų tautai ir valstybei, šarvoti naujom žiniom išėjo papildyti mūsų karininkijos garbingų eilių. Tie paveikslai taip pat laiprimena mūsų jums dėkingumą už tai, kad daug vargo patyrėte, daug gal naktų nemigote, atsidėję mus auklėti, kad tik mes būtume vertesni savo luomo. Šis didingas prie Juodųjų jūrų Vytautas te nuteikia mus ateities žygiams, kad mes, kuriems bus lemta senesnio amžiaus sulaukti, būtume tikrai užtarnautos pagalbos verti, kurios tas pats žilagalvis didysis lietuvis Vytautas Lucko suvažiavime sulaukė.

Tat, pone Mokyklos Viršininke, mes prašome priimti iš mūsų šių kuklių dovanėlę P.L.P. Karo Mokyklai. Mūsų linkėjimai jai — vivat, crescat, floreat! Tat collegas jaun. leitenantus kviečiu suukti mokyklai griausmingą 3 kart. valio!"

Mano tėvynei

(Iš neseniai išėjusios B. Raugo ir J. Kuzmos eilėraščių knygos „Balti balandžiai“)

Žiūrėjau į tėvynę savo
ir ašaras braukiau:
tiek melsvo liūdesio padangėj,
o taip žali laukai . . .
Ir aš, Tėvyne mano brangi,
Tau meilę pažadėjau,
kai supės melsvas liūdesys,
o žaluma žydėjo . . .

J. Kuzma

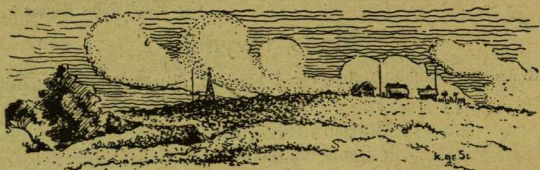
* * *

Trys kulkosvaidžiai žiūri tūtinėm
pajuodusiom parako dūmais,
o toli žaluma begalinė,
o per žalumą tankai du dumia.
Saulė, žemė, o tarp jų tiktai Anbai,
teka žemėn gaudimas jų mėlynas.
— Ak, tamsta leitenante,
negaliu iškentėt, krūmais priešas jau sėlina.
Žengia batai ir takus jie pramina,
jaunų vyrų jėga nepalūžtanti,
kur kitiemet prie Neries ar Nemuno
spausim rankenas Maxim'o dūkstančio.

Mokyklos viršininkas gen. št. plk. Musteikis dar kartą pra-
bilo į išleidžiamuosius ir sužadintas nuoširdžiai dėkojo už mo-
kyklai dovanotuosius paveikslus, kurie visoms būsimosioms
karininkų laidoms liudys apie didelį kursantų prisirišimą prie
savo motinos — Mokyklos ir turės didelės auklėjančios reikšmės.

Gražiomis, entuziastingai traukiamomis dainomis baigėsi
iškilmingieji pietūs, o kukliu vakaro pasilinksminimu jaunieji
karininkai atsisveikino Karo Mokyklos rūmus, kurių pastogėn
buvo sugrįžę jau antrąjį kartą.

Kar. j. p. Sidlauskas, Balys

Mes važiuojame į poligoną

Saulė patekėjo skaisti, išsipraususi ir skubėdama ėmė kopti mėlynu, tarytum lino žiedas, dangumi. Viskas skendėja jos aukšniuose spinduliuose, ir medžiai atrodo tokie žali, švelnučiai, kaip aksomas, o visas pasaulis be vargų ir rūpesčių. —

Mokyklos rajone stovi paruošti vežimai. Baltais brezentais apdangstyti, pilnutėliai įvairiausio turto. Visų jų gale išdidžiai galvą viršun iškėlusį — virtuvė. Ji, rodos, tuojau ims juodais dūmais čiaudyti ir sudrums dangaus mėlynę. Bet ne, virtuvė nedrįsta. Visur čia taip gražu, tyra ir iškilminga. —

Kareivinėse tikra mąšatis — visi bėgioja, visur triukšmas, kalbos. Valomajame nuodugnčiausiai tepami šautuvai, šalmai ir kiti, mėgstą rūdimis pražysti, daiktai. Eina aršios kovos dėl vietintelio grūstuvo, kuris greičiau per neapsižiūrėjimą, negu per stebuklą, liko namie. —

Į kuprines kraunama viskas. Pradedant adata ir baigiant sportiniais batukais.

— Ė, broliai, — šaukia įkaitusiu veidu Kuosa, — poligone be meškerės, kaip be rankų. Sekmadieniais gali galvos netekti.

— Žinia, — pritaria jam kiti, — romanų nesiveši, o pameškerioti neblogiau, kaip ir pasiskaityti. Lydekos nesučiupsi, bet kokia kvaila varlė netyčia užklius.

— Niekai viskas, — mikeną Skradžius su tokia veido išraiška, lyg būtų pasirengęs vienu mostu pakeisti visą pasaulio santvarką, — geriausia poligone turėti šachmatus. Tai bent žaidimas!

Niekas jam nepritaria ir niekas neprieštarauja. Skradžius apžvelgia visus giliu žvilgsniu ir stebėdamasis tokiu draugų abe-

jingumu ima rūpestingai pilti figūras į duonmaišį. Figūros keistai barška. Sakytum gerai išdžiovinti slizikai. —

13-tame kazemate Skarda su dideliu užsidegimu aiškina, kad peilis poligone daugiau reikalingas, negu šautuvas. Jis nuolat mėgina nagu asmenis ką tik pirktu peilio ir negali atsidžiaugti:

— Pamanykite, toks aštrumas, toks plienas, ir tik du litai! Reikia iš tikro turėti sudžiūvusius smegenis ar netaisyklingą mašaulę, kad nenusipirktum tokio peilio! Ir dar prieš poligoną! —

Juzaponis, turįs stiprius nervus, be didelio vargo galįs pirsu mame suole nė mažiausio baimės šešelio nekankinamas užmigti, apatiškai žiūri į Skardos peilį.

— Peilis... — jo balse pilna ironijos. — Kam jis? Turi durtuvą ir užtenka. Štai, be vazelino, tai sykį saulėje užmigęs, gali pabusti lyg keptas vėžys... —

Visas kazematas prapliumpa juokais. Kai Juzaponis pradeda kalbėti apie miegą, sunku būti rimtam.

Juzaponis nesijaudina. Jis atidžiai apžiūrinėja dėžutę su vazelinu ir uostydamas sumurma:

— Pažiūrėsime, ar neateisite tik skolintis.

Sušilęs, gerokai sudrėkusiomis akimis, kazematan įslenka Vasilius. Atsisėda ant lovos ir, be mažiausios gyvybės žiūrėdamas į plačiai išsklaidytą kuprinę, kalba pats sau:

— Jos nėra namie. Į miestą neišleido ir prisiskambinti nepavyko. Ak, Aldona... Aldona...

Bet niekas nepaiso Vasiliaus. Jo sielvartas neranda užuojautos. —

Kazematuose skamba karšti ginčai. Kiekvienas įrodinėja, kokie daiktai poligone yra mirštamai reikalingi. —

Saulė tik juokiasi, juokiasi, sakytum džiaugtųsi, kad jos kariūnai tikrai neįkiš kuprinėn. —

Pavasario vakaras Jesios šlaituose

Aš ją sutikau Kaune. Tą lengvutę, su pavasario šypsniu lūpose Jonę, kurios gyslomis žemaitiškas kraujas tekėjo.

Aš netikėjau, kad ji gimusi čia, mūsų laikinoj sostinėj — augusi jos troškinančioj, pilnoj triukšmo ir užesio atmosferoj. Aš nudžiugau, pamatęs iš maño gimtųjų laukų atneštą rugiagėlę, ir apsvaigau nuo jos sklindančio ažuolų gojaus dvelkimo...

Mes susipažinom vakarėly.

Aš stebėjau jos kuklumu, kurį čia Kaune pirmąkart patyriau. Sakau, tai buvo patvinusių žiedais Lietuvos pievų mergytė, išauginta ir šimtamečių ažuolų ošimo užliūliuota.

Saulės kraštas jau maudėsi Nemune. Jos ugniniai siūlai driekėsi Jesios pašlaitėm ir, lyg senutės motinėlės ranka, sakydama „labanakt“, glostė jos krantus. Jaunučiai lapeliai ir anks tybos pavasario žiedų galvutės nusilenkė į saulės sakomą sudiev ir jos paskutinių spindulių palaiminti užmigo...

Aš su Jonyte stovėjau ant stataus Jesios kranto. Žemai apačioje vingiavo mėlyna upės juosta, o drauge su mumis šnabzdėjo aukštos pušys. Vakaro vėsuma bučiavo mus ir pro ploną jos apsiaustėlį skverbėsi iki pat kūno. Lyg epušės lapelis, atskridusio vėjelio palytėtas, ji sudrebėjo ir tyliai, tarytum nusvirusių eglės šakų pastūmėta, atsišliejo mano liemens.

Aš išgirdau tylų, sumišusį su Jesios čiurlenimu šnabždesį:

— Žiūrėk, Stasy! Tai mūsų Tėvynė, graži Lietuva!

— Taip, — atsakiau aš ir vėl įsmeigiau akis į vakarus, kur raudona žara dar liepsnojo padangėm, o nuo ramaus Nemuno veido kilo rūkas. Prieblanda skverbėsi iš miško ir supo mus savo juoda skraiste.

Temo.

Aš, lyg bijodamas, kad ažuolyno tamsi šmėkla neišplėštų jos man iš rankų, pamažu apkabinau jos trapų liemenėlį ir, žiūrėdamas akių bedugnėn, paklausiau:

— Ką tu myli, Jonyte? Čia, tarp aukštų Jesios krantų, dengiama skaruotų eglių, tu gali drąsiai sakyti, nes niekas, be manęs, čia neišgirs tavo balso.

Ir aš netikėjau, kad tai kalba ta pati Jonytė, kuri gimė ir

augo Kaune! Man rodėsi, aš girdžiu jos senolių dvasią, atklydusią su prieblanda iš Napoleono kalno . . .

— Aš myliu Kūrėją, Stasy! Aš myliu Jį labiausiai, nes Jis man davė tris kitus mylimuosius, be kurių mano gyvenimas būtų kančia. Jis yra Toji Priežastis, kurios dėka aš galiu džiaugtis šios dienos Tėvynės saulėlydžiais, esu laiminga tavo kariūniškam glėby ir juntu tėvėlių rūpestingą žvilgsnį. Aš Jam niekad neįstengsiu atsilyginti už šias gėrybes, už šiuos milžiniškus turtus, kurių man nieks kitas duoti negalėjo.

Aš myliu Tėvynę, Stasy! Argi tu rastum kur nors gražesnę vakarą, kaip čia, ar tu išgirstum kitur gražiau čiurlenančių upelių aidą ir paslaptinčiau pasakas sekančių gojų šnabždėjimą; ar tu pajustum kur kitur svaigesnę ievų kvapą ir ar išvystum mėlynesnę dangų? Niekur! — tik Lietuvoj, nes joj aš gimiau ir jos supama aš užaugau! Joj vargo mano senoliai, jos padangė išugdė man tėvelius. Ar gali kuri nors kita šalis pasekti daugiau pasakų, padainuoti daugiau dainų, kaip manoji žilagalvė senutė Lietuva? Niekados! . .

Aš myliu tėvelius! Jie mane išaugino, parodė Tėvynės grožį ir išmokė suprasti Jos sielos kalbas. Ir dar: jie išliūliavo mane tokią jauną ir leido mylėti tave.

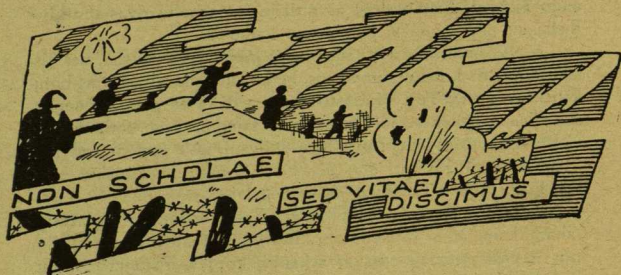
Tu mane nunešei į Meilės pilį, tarp neįžengiamų miškų ir parodei Jos gražų rūmą . . . Aš myliu tave, nes tu esi Tėvynės sūnus ir be jokių abejonių esi pasiryžęs už Jos laisvę numirti! Iš tavęs dvelkia Tėvynės jėga, kuri nušluos kiekvieną, kurio koja išdrįs atsistoti ant Jos krūtinės! . . .

Aš myliu Tave . . .

— — — — —
Ir dar kartą sakau: aš netikėjau, kad čia kalba Jonytė, silpnutė, lyg ežero lelija, Kauno mergytė:

Kartais jos balsas skambėjo, tartum lakštutės giesmė: taip tyliai, vos girdimai; o kartais taip galingai, lyg, rodos, kalbėjo ne ji, bet senolių milžinų dvasia prisikėlusį iš gilaus letargo . . .

J. ltn. Petronis

Būrys puolant

I. APIE PUOLIMĄ

Puolimas tai judesys pirmyn organizuotoje priešo ugnyje, kuris baigiasi ataka. Ataka gi, kaip sako mūsų Pėst. rik. statutas, yra lemiamas aktas, kuris tiesiog veda prie galutinio puolimo tikslo, t. y. prie priešo gyvosios pajėgos sunaikinimo ir užėmimo priešo laikomo ploto.

Kad judesys būtų įmanomas, reikia kad puolančiojo ugnis sunaikintų arba priverstų bent laikinai nutilti priešo ugnies priemones, tuo būdu suardydama jo ugnies planą, padarydama jame spragų, kurias išnaudodami puolančiojo pėstininkai galėtų judėti pirmyn.

Išvada: puolančiojo veikimas reiškiasi dvejopai — ugnimi ir judesiu. Ugnis skina kelią gyvajai pajėgai, kuri judesiu pasiekia laimėjimą.

Ugnies ir judesio derinimas vadinasi manevru.

Puolimo jėga ir sėkmingumas pareina:

a) nuo suderinimo veiksmų tarp pėstininkų, kurie tik vieni griežtu ir atkakliu judesiu gali prieiti prie priešo ir durtuvais sunaikinti jo gyvąją pajėgą, tuo sulaužydami jo pasipriešinimą, ir užimti ir išlaikyti plotą; ir artilerijos, tankų, aviacijos ir kitų ginklų rūšių, kurios savo galinga ugnimi, ar kitomis priemonėmis, skina kelią pėstininkų judesiu;

b) nuo pačių pėstininkų moralinės kokybės, pasiryžimo laimėti, puolamosios dvasios ir nuo jų viršininkų, ypač kuopų, būrių vadų ir skyrininkų sugebėjimo naudotis savo ugnies priemonėmis (sunk. ir lengv. kulkosvaidžiais, šaut. granatomis ir šautuvais), meistriškai derinti judesį ir ugnį, išnaudoti vietovę ir palaikyti ryšį ir vadovavimą, kad ir stipriausioji priešų ugnyje;

c) nuo priešų techniško ir moralinio pajėgumo ir nuo jo įsitvirtinimo vietovėje;

d) nuo vietovės teikiamų patogumų ir puolančiam ir besiginančiam.

Pastaruosiuose dvejuose punktuose paminėtos sąlygos, puolančiojo visuomet turi būti rūpestingai išnagrinėtos, įvertintos ir išnaudotos. Griežtas ir stiprus smūgis į jautrias ir reikšmingas taktiniu žvilgsniu ar į silpnesnes priešų gynimosi sistemos vietas, atsižvelgiant į vietovės teikiamus patogumus judesiu ir ugnies persvarai sudaryti, puolančiam leis su mažesniais nuostoliais įsiveržti į priešų gynimosi sistemą, išplėsti veiksmus jos gilumoje į priešų užpakalį ir sparnus ir palengvins puolimą labiau nepalankiuose ar daugiau ginamuose baruose.

Išvada. Puolantysis visų savo jėgų neišskleis vienodai visame puolimo fronte, bet tam tikroje kryptyse sukonsentruos kumštis pavidale — tose kryptyse turės būti priešui suduotas *pagrindinis smūgis*.

Pasirengimas ir puolimo eiga neturi išduoti priešui pagr. smūgio krypties, kad šis nespėtų nukreipti ten savo rezervų. Todėl ir ne pagr. smūgio kryptyse puolimas turi būti vienodai kietas ir atkaklus.

Besiginantis savo jėgas ešalonuoja gilumon. Puolantiems pėstininkams, sulaužius vieną pasipriešinimo ruožą, teks užsidurti ant kito. Tolimesnis puolimas bus sėkmingas tik:

a) laidavus užimtą plotą ir atmušus priešų kontratakas;

b) pritraukus atsilikusias ugnies priemones, kad jos galėtų ugnimi vėl remti judesį pirmyn;

c) atstačius ryšius tarp viršininkų ir valdinių, tarp kaimynų ir su artilerija ir kt. puolimą remiančiomis priemonėmis (tankais, aviacija);

d) davus naujus, pasikeitusioms aplinkybėms pritaikintus uždavinius;

e) trumpai susitvarkius ir pasilsėjus po atakos.

Išvada: Puolimas nebus nepertraukiamas slinkimas pirmyn, bet eis riba nuo ribos.

Atstumą tarp ribų diktuos vietovė, priešo išsidėstymas ir savųjų ugnies priemonių balist. savybės.

Puolimas baigiasi užėmus priešo artilerijos pozicijas ir taktinius rezervus.

Išsidėstymas ir susitvarkymas prieš puolimą

Avangardiniai daliniai, sustabdyti organizuotos pėstininkų ugnies iš priešo gynimosi pozicijos, apsikasa. Jų uždavinys nesibaigia tik kontakto sudarymu. Dabar jų uždavinys saugoti ir laiduoti pagrindinių jėgų išsidėstymą ir sugrupavimą puolimui.

Riba, kurioje išdėstomos ir sutvarkomos dalys puolimui ir iš kurios vykdomas pirmas šuolis pirmyn, vadinasi išeities riba. Ji turi laiduoti puolančiojo išsiskleidimą ir viso puolimo išplėtimo taisyklingumą (mūsų Pėst. rik. statutas). Išeities riba dažniausiai bus avangardinių dalinių pasiektoji riba, arba kiek užpakaliau jos.

Puolimo pasisėkimo galimūmai didėja, jei jis bus staigus ir netikėtas. Todėl pasirengimas pulti, t. y. išeities ribos užėmimas, turi būti slapas.

Pagrindinių jėgų daliniai išeities ribą užima dažniausiai nakties metu arba, jei leidžia vietovė ar kitos ypatingos sąlygos (rūkas ar panašiai), dienos metu. Išeities ribos užėmimo metu reikia griežtai daboti tylos ir visokių nereikalingų veiksmų, kurie galėtų išduoti mūsų tikslus. Išeities riboje visi kovotojai ir ginklai, kurie neturi uždavinio tuo metu šaudyti ar sekti, turi būti pasislėpę nuo priešo žemės ir oro sekimo už uždangų ar priedangų. Neatsargiu ar netikusiu veiksmu išdavę save priešui, ne tik nustosim netikėtumo ir staigumo, bet priešas visuomet ras priemonių apsunkinti, o kartais ir suardyti tvarkingą dalinių išėjimą į išeities ribą ir visą puolimo organizaciją.

Išeities riba, kaip jau minėta, dažniausiai būna avangardinių dalinių pasiektoji riba. Jos atstumas nuo priešo pareis nuo vietovės. Dažniausiai ji nebus toliau nuo priešo kaip 1 km ir ne arčiau kaip 400—500 metrų.

Nakties metu, atvykę pagrindinių jėgų daliniai užims avangardinių dalinių liniją. Avangardiniai daliniai, žiūrint kaip bus įsakyta, pasiliks vietoje arba nueis į užpakalį. Avangardinių da

linių sunkiosios ugnies priemonės pasilieka vietoje iki puolimo pradžios.

Kad pagr. jėgų atvykimas į išėities ribą būtų tvarkingas ir slaptas ir daliniai žinotų kur nueiti ir nepaklystų nakties tamsoje, dar dienos metu susitariama su avangardinių dalinių v-kais, kad šie į sutartas vietas atsiųstų žmones, kurie paskum išvedžioja pagr. jėgų dalinius (kuopas ir būrius) į dienos metu numatytas vietas, jų puolimo kryptyse.

Daliniams ir ugnies priemonėms vietos ir puolimo bei šaudymo kryptys turi būti numatytos dar dienos metu, arba, blogiausiu atveju, iš žemėlapio. Todėl batalionų ir kuopų vadai, jei tik leidžia aplinkybės, dar dienos metu apžiūri vietovę ir susidaro puolimo planą. Būriams puolimo kryptys ir sunk. kulk. šaud. kryptys, nors ir būtų iš anksto nurodytos pagal žemėlapi, reikia dar nurodyti vietovėje, kai tik pradeda aušti, ir daiktų kontūrai pasidaro ryškūs. Skyrininkams puolimo kryptys duodamos tik vietos daiktais, auštant.

Puolimas prasideda prašvitus, kai tik galima įžiūrėti taikinius ir korektuoti ugnį.

Išėities ribos užėmimas nakties metu nepatogus tuo atžvilgiu, kad sudaro sunkumų mažesniems padaliniams surasti savo vietas išėities riboje, nurodyti puolimo ir šaudymo kryptis sunk. kulk. ir kt. pėst. ginklams vietas. Antra vertus, nakties metu galima priėti arčiau priešo, nors ir nepatogioje (atviroje) vietovėje, be nuostolių, netgi priešo nepastebėtiems.

Nakties metu išėities riba užimama visada tais atsitikimais, kada priešas gerai įsitvirtinęs vietovėje, turi vielų kliūtis ir vietovė jam leidžia toli ir gerai sekti ir šaudyti. Tokią poziciją pulti be galingos artilerijos ar tankų paramos neįmanoma. Kontaktą sudarius, dar tą pačią dieną artilerija ir tankai nespės pasirengti remti puolimą. Tokiam pasirengimui reikia bent 6—8 dienos valandų. Puolimas tada pradėdamas kitos dienos rytą, švintant.

Kitas dalykas, jei priešas silpnas, o ypač jei jis nespėjęs gerai įsitvirtinti ir neturi vielų kliūčių. Laukti nakties, tuo duodant priešui išlošti laiką, būtų klaidinga. Kontaktą sudarius, kai tik artilerija užims pozicijas ir greitesniais metodais pasiruoš šaudyti, kas užtruks 3—4 val., galima pradėti ir puolimą. Pagr. jėgomis į išėities ribą dienos metu teks išeiti išnaudojant vietovę, priedangoje avangardinių dalinių, artilerijos ir aviacijos. Pasta-

rosios paskirtis neleisti priešo aviacijai žvalgyti ir pulti einančių į išeities ribą ir joje susikoncentravusių dalių.

Užimamoji dienos metu išeities riba beveik visada bus toliau nuo priešo, negu užimamoji nakties metu. Puolimo metu, avan-gardinius dalinius reiks peržengti, vengiant toj vietoj sustojimo ir susigrūdimo.

Užimant išeities ribą dienos metu, slaptumas įgyja dar didesnės reikšmės.

Išeities riboje turi būti:

- a) sugrupuoti savo puolimo kryptyse daliniai;
- b) išstatytos puolimą remiančios ugnies priemonės;
- c) vispusiškai sutvarkyti ryšiai;
- d) sutvarkytas tiekimas ir evakuacija.

Batalionas puolimui gauna barą. Jo plotis įvairiais atsitikimais bus nuo 400 iki 700 m. Kuopos, būriai ir skyriai gauna puolimo kryptis. Puldama kuopa išsiskleidžia platumon 200—300 m ir gilumon 250—350 m, būriai — platumon 100—150 m ir gilumon iki 130 m. Šių, kad ir Pėst. rikiuotės statuto nustatytų, dydžių, savaime aišku, negalima šabloniškai laikytis. Dalinių sugrupavimas, tarpai tarp jų, jų puolimo barų platumas ir ugnies priemonių sugrupavimas bei jų uždaviniai turi atitikti iš anksto numatytam puolimo planui, kurį kiekvienas viršininkas parengia aukštesnio viršininko sumanymo dvasioje, pritaikydamas vietovės, priešo ir kitų aplinkybių reikalavimams. Tas planas puolimo metu, be didelių nuostolių, sunkiai begali būti keičiamas. Kad jis būtų teisingas, kiekvienas viršininkas, prieš duodamas įsakymą užimti išeities ribą ir pulti, privalo labai gerai išstudijuoti aukštesnio vako sumanymą, savo uždavinį, vietovę, kurioje reikės veikti, ir priešą. Jei vakas tai stropiai ir sumaniai atliks, tai puolimo metu jis nesutiks tiek netikėtumų, kurie galėtų palaužti jo orientaciją ar pasitikėjimą savimi ir atneštų didelių nuostolių; atvirksčiai — kiekvieną priešo klaidą mokės kuo greičiausiai išnaudoti, padidindamas laimėjimo galimumus.

Išeities riboje turi būti sutvarkytas tarpeklių, paliktų sunk. kulkosvaidžiams šaudyti, klausimas. Kad puolimo metu tarpekliai neužsirauktų, reikia, kad šaulių dalinių vakai, dar išeities riboje, sparniniams žmonėms ar grandims nurodytų vietas daiktai, iki kurios vietos, būtent, jie gali pasiduoti kairėn ar dešinėn. Kitaip, šauliai, užstoję s. kulk. šaudyti paliktus tarpeklis, kritingame momente gali palikti be ugnies, nes sunk. kulk., bijodami

kliudyti savuosius, turės nutraukti ugnį. Šauliai turi atminti, kad be ugnies jie negalės pajudėti nė žingsnio pirmyn.

Puolimo metu nuolatiniai aplinkybių pasikeitimai ir prieš ugnis ardo ryšius ir vadovavimą ir apsunkina orientavimąsi. Kad šito nors dalinai išvengtume, reikia ypatingai gerai, dar išėities riboje, sutvarkyti ryšius. Tas sutvarkymas pasireišk tu, kad bus tiksliai nustatyta, kas, su kuo ir kokiomis priemonėmis laikys ryšį, kur bus puolimo metu viršininkai, t. y. kuriomis kryptimis jie keis savo vadovietes. Viršininkų vietos puolimo metu dažniausiai bus tarp priekinio ešalono ir rezervinių dalinių (kuopos vado — tarp priek. ešalono būrių ir rezerv. būrio, būrio vado — tarp priek. skyrių ir rezervinio skyriaus), kad prieš ugnis, priplakusi prie žemės priek. ešaloną, nesutrukdytų v-kams turėti įtakos kautynių eigai, panaudojant rezervą ir ugnį iš gilumos.

Išeities riboje reikia atkreipti dėmesį į ryšius su puolimą remiančiomis priemonėmis (artilėja, tankais, aviacija ir kt.).

Priekinis ešalonas ir puolimo metu beslenką priekin automatiniai ginklai — sunk. ir lengv. kulkosvaidžiai, reikalauja rūpestingai organizuoto šaudmenų tiekimo. Už priekinio ešalono einą rezerviniai kuopų būriai įpareigojami iš kuopų šaudmenų vežimų tiekti šaudmenis priek. ešalono būriams. Kuopų šaudmenų vežimai slenka užpakalyje priek. ešalono per 1000—1500 m. Jų vietas ir slinkimo pirmyn kryptis turi žinoti visi priekinio ešalono žmonės.

Puolimo eiga.

Puolimo pradžia dažniausiai nurodoma laiku. Tam tikrą valandą visu frontu pradedamas puolimas. Būrio ribose puolimo pradžia nurodoma visada sutart. ženklais (vėliavėle, švilpuku ar pan.), iš būrio vado vadovietės.

Prieš puolimą artilėja vykdo puolimo parengimą. Jo ilgis, žiūrint aplinkybių, nuo 15 min. iki kelių valandų ar net dienų. Artilėrijos parengimo tikslas: sunaikinti jau žinomus ar spėjamus prieš ugnies šaltinius (sunk. kulkosvaidžių lizdus, prieš-tankinius pabūklus, artilėrijos ir kt., sekimo punktus) ir, jei puo lama be tankų, padaryti vielų kliūtyse spragas.

Prieš puolimą, kartu su artilėja, puolimo parengime gali dalyvauti ir sunkieji kulkosvaidžiai. Jie stipriais, kelių būrių

sukoncentruotais ugnies smūgiais naikina artilerijos išjudintą priešą ir savo žudančia ugnimi neduoda jam iš už uždangos iškišti galvos. Sunk. kulkosv., per trumpą laiką išleisdami daug šovinių, puolimo parengime dalyvauja trumpai, dažniausiai 5—7 minutes prieš pat puolimą.

Artilerijos ir sunk. kulkosv. puolimo parengimas vyksta pagal bataliono vado sustatytą ugnies planą.

Priek. ešalono kuopų vadai, o kartais ir būrių vadai, puolimo metu gauna sunk. kulkosv. savo valdžion. Puolimo parengime šie sunk. kulkosv. dalyvauja dažniausiai pagal bataliono vado sustatytą ugnies planą ir šaulių dalinių vėkų valdžion per eina tik prasidėjus puolimui. Kad s. kulk. galėtų suderinti ir išpildyti bataliono vado pastatytus jiems (per s. kulk. kuopos vadą) uždavinius, dalyvauti puolimo parengime, ir šaulių dalinių vėkų numatomus puolimo metu uždavinius, reikia, kad šaulių dalinių vėkai išklaustų jų valdžion skirtų sunk. kulkosv. dalinių vėkų pasiūlymus dėl pozicijų, pranešę jiems iš anksto savo manevro sumanymą ir numatomus sunk. kulk. ugnies uždavinius.

Puolimui pradėti skirtam laikui atėjus, šauliai, kiek leidžia vietovė ir priešų ugnis, perbėga grandimis ar skyriais (vilnyse) pirmyn, nepaleisdami savo ugnies, nes ji, dėl didelio atstumo, dažniausiai bus nevaisinga.

Lengv. kulkosvaidžių ugnis gali būti vaisinga nuo 6—800 m, šautuvų — nuo 400 m. Įgudę šauliai su optiškais taikikliais į atskirus taikinius gali pradėti šaudyti ir nuo 1000 m.

Tuojuo pasireikš nesunaikinti priešų ugnies šaltiniai, kurie šaulius sustabdys ir privers slinkti atskirų kovotojų perbėgimais ar peršliaužimais, išnaudojant vietovės nelygumus. Šiuos ugnies šaltinius nuslopinti rūpinasi sunk. kulkosvaidžiai, pėst. lydimieji pabūklai ir netarp. paspirties artilerija. Prislinkus arčiau priešų, savųjų grenadierų slinkimą pradės remti ir lengvieji kulkosvaidžiai, šaudydami priekyje atsiradusius taikinius.

Kad sunk. kulkosv., pėst. lyd. pabūklai ir artilerija greit sužinotų ir surastų pėstininkų judesį pirmyn trukdančius priešų ugnies šaltinius, pėstininkai turi greit ir tiksliai juos nurodyti. Taikiniai nurodomi vietos daiktais ir pagal žemėlapi. Tam tinka ypač žemėlapio rodyklė ir celuloido keturkampis (žiūr. sunk. kulk. šaud. statutas G-26. 68—72 psl.). Perduodant taikinių nurodymus skydeliais, V.O.S. ar vėliavėlėmis, žemėlapio rodyklė ir cel. keturkampis labai sutrumpina telegramas. Taikinius galima

nurodyti ir sutartos spalvos raketomis, leidžiamomis taikinio kryptimi.

Patekę į ugnį, kurioje judesys nebegalimas, kaut. skyriai ar būriai turi apsikasti, o jų vskai privalo pranešti apie tai aukštesniam iš eilės vskui. Pav., skyrius pakliuvęs į sunk. kulkosv. ugnį, nebegali judėti pirmyn. Būrio vadas tai pamatys, bet dažnai nežinos sustojimo priežasties. Skyrininkas turi pasirūpinti pranešti būrio vadui, kodėl jis sustojo ir kas ir iš kur priverstė tai padaryti. Būrio vadas, jei jis neturi priemonių ar negali savo priemonėmis paremti to skyriaus, praneša kuopos vadui, sykiu nurodydamas taikinį. Kuopos vadas pasielgs panašiai.

Prisiartinant prie atakos ribos, 200—150 m nuo priešo, skyrininko ar būrio vado iniciatyva uždedami durtuvai. Būrio vadas pritraukia arčiau rezervinį skyrių, kad atakos metu smūgio kryptyje sudarytų kumštį. Pasiekus atakos ribą, būrio vadas ar net skyrininkas, sutart. ženklų (dažniausiai nustatytos spalvos raketa) praneša artilerijai perkelti ugnį ir puola atakon. Vienu ar dviem šuoliais nugalėję likusį iki priešo tarpą, pėst. puola priešą durtuvais, prieš tai, jei sutinkamas pasipriešinimas, apmėtydami jį rankinėmis granatomis.

Ataka pavyks, jei puolančiojo ugnis bus tiek stipri, kad pašalų priešą technišką ir moralinį atsparumą ir jei atakuojantį dalinį paseks kaimynai.

Atakos metu artilerija ir sunk. kulkosv. turi saugoti atakuojantį, šaudydami gilumą ir sparnus, tuo izoliuodami atakuojamą plotą ir neleidžiam kontratakuoti priešą rezervams.

Lengv. kulkosvaidžiai seka paskum atakuojančius grenadierius, kad jiems užėmus plotą savo ugnimi galėtų tučtuojau jį laiduoti ir persekioti besitraukiantį priešą.

Ataka pasibaigia pasiekus I-ji puolimo tikslą — nustatytą vietovės ribą. Čia reikia duoti uždavinius sunk. ir lengv. kulkosvaidžiams ir tuo laiduoti užimtą plotą, padėti kaimynams, sutvarkyti susimaišiusius dalinius, atstatyti ryšius, duoti naujus, pasikeitusioms aplinkybėms pritaikintus įsakymus, pasiūsti aukštesn. viršininkui pranešimą.

Gavus įsakymą (ar nustatytu laiku) pradėti tolimesnę puolimą.

II. UŽDAVINYS BŪRIUI UŽIMTI IŠEITIES RIBĄ. NAGRINĖJIMAS

Pratimo išeities padėtis

5/I 2 kuopa, artėjusi pagr. jėgose, gegužės 24 d. 11 val. 40 min. pasiekė „Gir.“ vienkiamį (100 m į žiemius nuo IV forto) ir kuopos vado įsakymu sustojo.

Kuopa gilioje rikiuotėje. Kuopos vadas pasišaukė būrių vadus pas save ir jiems davė tokį įsakymą:

KUOPOS VADO ĮSAKYMAS

(Ištrauka, kiek liečia II būrio vadą)

5/I 2 k. Namukai tarp plento ir alėjos (500 m į ž. rytus nuo „Gir.“).
1936.V.24 d. 11 val. 45 min.
Žemėlapis 1:25.000, Kaunas P.

ĮSAKYMAS 4 Nr. (op.)

Aplinkybės:

- Priešas ginasi vnk. Panemunė — kelias į N. Pakalniškiai — N. Pakalniškiai riboje.
- Mūsų avangardo priek. daliniai šiandien apie 9 val. pasiekė ribą Kar. — V šiaur. baterija — Semena, ir buvo sustabdyti organizuotos ugnies.
- Mes pulsime.

- d. Kuopai kaimynai: iš dešinės 5/I 1 kuopa; iš kairės 5/II bat., skiriamoji su juo: plentas — Dr. Basanavičiaus šilo pietų rytų pakraštys, mums išimamai.

Uždavinys kuopai:

- a. Su priduotu būriu sunk. kulkosvaidžių pulti kryptimi Vnk. Panemunė — Plikakalnis 9.

- b. Tikslai:

I — Vnk. Panemunė ž. rytų pakraštys — kelias į N. Pakalniškius.

II — Upelio Semena kair. krantas.

III — Plikakalnis 9 — V fortas.

Sumanymas. Pulsiu trikampėje rikiuotėje, smogdamas kairiuoju sparnu.

Išdėstymas. II būrys — krypties būrys, I būrys dešiniau II-jo, III būrys užpakalyje II-jo. Du sunk. kulkosv. priduodu II-iam būriui, vieną — I-iam būriui.

Uždaviniai būriams:

- a. II būriui užimti išėities ribą puolimui: apkasų sistemos viduryje, sugriuvusio blindazo linijoje, nuo plento iš kairės iki alėjos iš dešinės.

- b. Pulti kryptimi vienk. Panemunė mūrinio raudono namo kair. kampo, Dr. Basanavičiaus šilo pietų rytų kampo ir kaimo Plikakalnis 9 vakar. kampo.

- c. Išėities ribą užimti iki 13 val.

- d. Puolimo pradžia 13 val. 15 min.

- e. Pasiekus eilines ribas, puolimas tęsiamas mano įsakymu.

Ugnis: a. Artilerija:

1. Puolimo parengimo metu: 13 val.—13⁰ val. į vnk. Panemunė (taik. Nr. 1), 13⁰val.—13¹⁰ val. į aukšt. į vakarus nuo vnk. Panemunė (taik. Nr. 2) ir 13¹⁰val.—13¹⁵ val. į apkasus, susikirtime kelio į N. Pakalniškius su alėja (taik. Nr. 3).

2. Puolimo metu kuopą remis viena baterija.

- b. Sunk. kulkosvaidžiai:

1. Puolimo pareng. metu: į vnk. Panemunę ir į aukšt. į vakarus nuo jo.

Ryšiai: a. Aš būsiu tarp II ir III būrio.

- b. Ryšys su manimi skydeliais.

- c. Su dešiniuoju kaimynu ryšį laiko I-as būrys, su kairiuoju — II-as būrys.

- d. Artilerijos ugnį perkelti — žalios raketos.

- e. Iš lėktuvo raud. raketa: kur esate?; balta — suprataul

Tiekimas ir evakuacija: Kuopos šovinių vežimas miestelyje 100 m į ž. rytus nuo „Gir.“. Šaudmenys I ir II būriui per III-į būrį.

Bataliono tvarstykla IV forte.

Kap. Stanaitis

(Bus daugiau)

LINKSMOS ATOSTOGOS

Kai mūsų neišleido atostogų, tai nusprendėme likti Karo Mokykloje. O tokių „nuskriaustų“ tipų, ypač iš brolių aspirantų, atsirado nemaža, — vis, mat, sugriešyti žmogui pasitaiko: tai pataisiukę kokią sučiumpi, tai apendicitą išpiauna, tai tėvai į Kauną gyventi atsikrausto... Nuo viso to Velykų atostogų saulutė užtemsta. Likome daryti atgailą. Ir atgailavome valgydami tortus, mazurkus ir babkas, užmiršę, kaip atrodo griežti stalo vyresnieji.

Kadangi kursantui Griauzdei viršila Petkus „antišliuras“ užrašė, tai jis čia buvo paliktas visų mūsų tėvu ir motina. Duok, Dieve, jam sveikatą: geras iš jo buvo tėvas — ir tarnybas baisiai gerai suskirstė ir leido padoriai išsimegoti.

Pašėlusiai geras dalykas pajodinėti po Basanavičiaus šilą. Turėjome ir to malonumo. Entuziazmo nenumušė ir šalti kompresai, kuriuos teko kai kam po jojimo užsidėti...

Bendrai šventės ir Karo Mokykloje fain: kilogramus sau žmogus augini ir tiek. Kiek blogiau, kad mamos neteko matyti, ir gimnazistės buvo atostogose.

Henr. Albauchas

KARO AVIACIJOJE

Pavasario saulutei meiliai prasišiepūs, pasitikėdami įgytomis per žiemą teoretinėmis žiniomis, atlikę aviacijos variklių praktikos darbus, pradėdame

įdomiausį laikotarpį — skraidymo mokymą. Ilgai ir kruopščiai tam rengėmės, todėl džiugu vežti iš angarų lietuviškus plieno paukščius, pilnai tikint, kad jų širdys ir sparnai iškels mus į pasiilgtus užvaldyti žydrąjį dangaus mėlynės plotus.

Pirmasis lėktuvas, kuriuo mokomės skraidyti, yra Anbo V, kuklios išvaizdos, vienok nepamainomas idealiu pastovumu ore, kas ypač svarbu besimošančiam. Jo sparnų prieglobsty ir konstruktoriaus priežiūroje jauties lyg motutės rankos įsikibęs vaikutis, bežengdamas pirmuosius žingsnius. Džiugu suprasti motoro kalbą, malonu pajusti, kai tas kuklus lietuviškos rankos padaras jautriai patenkina jauno mokinio lakūno-kariūno norus.

Ankstyvo ryto saulutėje aerodromo žolės rasa nespėja briliantais sužibėti, nes atskubėję kariūnai k., ruošdami skridimui lėktuvus, ją nukrečia žemėn. Tik saulei už horizonto pasislėpus, pamiltus paukščius sutvarkę uždarome angaruose, kad rytui išaušus vėl galėtume suduzgenti padangėje.

Nors dar maža laiko teskraidėme, vienok jau turėjome vieną, palyginti, laimingai pasibaigusią avariją, kurioje sulaužyta važiuoklė, propeleris ir sulenktas motoro žiedas. Skridusieji ne nukentėjo.

Š. m. V 8 d. mus ištiko skaudi nelaimė: užvedant mokomo lėktuvo motorą, kariūn. k. E. Žukauskiui propeleris

Karo aviacijoj prie motorų

sužalojo dešinę ranką. Ranka nors ne smarkiai sužalota — įskilęs petikaulis, bet skraidymo mokymas nusitrauks keletą savaičių. Nelaimė įvyko per neatsargumą su magnetais.

Baigiantis gegužės m. daugumas jau savarankiškai skraidė.

Kar. kand. St. Bulota

VYR. KURSO TOPOGRAFIJOS DARBAI

Vyr. kurso kariūnai nuo balandžio 24 d. iki 29 d. atliko topografijos praktikos darbus. Darbams vadovavo topografijos lektorius plk. lt. Krūvelis. Grupėms vadovavo mokyklos karininkai. Plačiai pasklidę Karo Mokyklos apylinkėse, kariūnai, pasilenkę prie staliukų, dirbo įdomius topografinius darbus: akies, maršruto nuotraukas, aviacinės nuotraukos dešifravimą ir kt. Visi šie darbai kariūnų buvo dideliu noru ir malonumu dirbami.

PIONIERIŲ PRAKTIKOS DARBAI

Š. m. gegužės 1 d. iki 6 d. vyr. kurso kariūnų buvo atliekami pionierių praktikos darbai, vadovaujami pionierių dalykų lektoriaus mjr. Vitkaus ir j. lt. Virako. Įdomūs darbai, ypatingai persikėlimai, sprogdinimai, atsparos punktui įsitvirtinimo darbų skaičiavimas, kariūnų su ypatingu dėmesiu buvo stebimi, nes tuoj po šių darbų laukė pionierių dalykų egzaminai.

VYR. KURSUI EGZAMINAI BAIGTI

Gegužės 8 d. vyr. kurso kariūnai baigė paskutinį egzaminą iš mokslo metų eigoje eitų dalykų. Dabar laukiam praktiškosios mokyklos — poligono ir stažo dalyse, kur galėsime papildyti savo žinias, o turimas perduosim savo broliams — kareiviams.

„Sudiev, kariūniškas mundure!“ ... Išleidžiamieji kursantai persirengia naujutėlėmis uniformomis. Priekyje visas j. leitenanto turtas.

AUKŠTESNIAM LAIPSNY

Š. m. gegužės 12 d. už gerą pareigų žinojimą ir sąžiningą jų ėjimą 42 vyr. kurso kariūnai pakelti į aukštesnį laipsnį; į viršilos — 2, į vyr. puskarin. — 9, į jaun. puskarin. — 31.

Spr.

kariūnų, likusių dar po kariškos „Alma Matris“ sparnu, įvairių gyvenimą trumpai papasakojo kar. gr. Šidlauskas. Pusvalandį užbaigė linksmais kupletais „Grandinių kvartetas“, vadovaujamas kar. gr. Gončio.

Kar. j. p. Šėkas

MES PRIEŠ MIKROFONĄ

Gegužės mėn. 10 d., kursantų išleisėtuvių proga, radiofone buvo skirtas mokyklai pusvalandis. Pusvalandį pradėjo ltn. Urbanavičius, painformuodamas plačiąją visuomenę apie j. ltn. kursas, apie nepaprastą šventę mokykloje, išleidžiant į gyvenimą 103 jaunesnius leitenantus. Po ltn. Urbanavičiaus žodžio, kalbėjo baigusiu vardu j. ltn. Rutkauskas, pabrėždamas, kad jie ateina į kariuomenę dirbti kariūninko visuomenininko darbo. Apie

BUVO LINKSMA IR SMAGU!

Vyr. kurso „Linksmybės komisija“ gegužės mėn. 2 d. surengė viešą šokių vakarą. Vakarą buvo surengtas paminėti didžius laimėjimus egzaminų fronte ir atsisveikinimo proga prieš išvykstant „vasaroti“ į Gaižiūnų poligoną. Nežiūrint to, kad dėl laiko stokos nebuvo paruošta jokios programos, svečių į vakarą atsilankė labai gausiai. Giedroje, kariūniškoje nuotaikoje pasižymėjo iki vėlyvos nakties. Vakarą rengėjams daug padėjo mūsų

romovės šeimininkas — ltn. Gužaitis. Už tai kariūniškas ačiū!

Kar. j. p. Škas

IŠ MANO UŽRAŠŲ, KURIUOS LAIKAU PO SPYNA

Balandžio mėn. 25 d., šeštadienis

Kartais eidamas į miestą, arba per didžiąsias šventes, ir aš kirpykloje užsi- fundiju odekoloną. Bala nemato 20 ar 10 centų, bet žmogus iš tolo atsi- duodi našlaičių, žibuoklių ar dar ki- tokių nekaltų gėlių kvapu. Ale kasdien juk negali kvepėti, tarytum vaikšči- jantis jazminų krūmas. Kišenė nelei- džia. O tačiau draugas Čeponavičia be odekolono negali apeiti kiaurai per visą savaitę. Aiškiau tariant, jis turi vienodai kvepėti pirmadienį, kaip ir šeštadienį. Kiekvieną rytą Čeponavi- čiaus pasirodymas rikiuotėje man pri- mena gerai prižiūrimą darželį, kuris

taip maloniai kvepia, akį glamonėja.

Iki šiol mislinau, kad Čeponavičia iš fanaberijos ir turto odekolone per- mirkęs vaikšto. Bet kur tau, — šian- dien sukalbam su žmogumi ir viską nuo širdies pasipasakojo. Sako, jei tik nesuvilgysiu odekolonu smilkinių, tai, brolyti, kad ima gelti žandus, kad nors gyvas į žemę lįsk. Visą kūną skaus- mas ima raižyti, tarytum adatų kas į kraują būtų pripylęs. Tik „Našlaičių pienas“ arba „Jurginų sunka“ skaus- mus lyg ranka atima.

Biauri liga. Žinai, kad turėtum „Flo- rance“ gaminių atstovybę, tai dar pusė bėdos, bet dabar — grynai kariūniška alga gydytis tai tikra Dievo rykštė.

Gegužės mėn. 2 d., šeštadienis

Vėl grįžo pavasaris, žiedais išsikais- šęs, daug neramumo kiekvienai jaunai širdžiai nešdamas. Bendrai imant —

Aktų salėn, gauti kardus!

pavasaris neramumų ir didelių sielos pergyvenimų laikas. Va, mūsų kursas surengė šokių vakarą. Pasižokta labai linksmai ir triukšmingai. Bet viskam yra galas — priėjo ir šokių vakarui galas. Raudoni miesto savivaldybės autobusai surijo visas gražuoles ir pūkšdami išsteno į miestą. Visai nesirūpindami, kad tasai jų žygis daug kam plaučius tarytum karštu vandeniu apipylė.

Grįžta kuopon viešniais išlydėjęs kolega Artikaitis. Dangus žvaigždėmis nusagstytas. Oras malonios šilumos persisunkęs. Rajone lakštingala gieda, jos balsą vykusiai pamėgdžioja paklydusi berno daina. Artikaičiui visa tai gimdo nepaprastą ilgesį, prabėgusios laimės galesys tarytum ukusu laisto širdį. Lipa žmogus laiptais į kuopą, o stambios ašaros, sakytum virtos kruopos, liejasi iš akių mėlynės. Ir taip beašarodamas sutinka jusiai vieną iš geriausių draugų. Apkabina Artikaitis laiptuose mylimą draugą ir meistriškai derina bučinius su ašarų liejimu... Kaip visą šią graudžią sceną pamatė budintis karininkas (o, tą vakarą budinčiam karininkui daug sentimentalumo teko patirti), aš nešiuu aprašyti. Finale — galutinai nuo ašarų Artikaitis buvo pagydytas sekmadienį per pietus. Per tuos pačius pietus pagydyta ir keli mano draugai, pavasarį kartais nustoją gabumų laikyti lygsvarą ir linkę per vakarus vaikščioti plačiomis amplitudėmis (grynai mediciniškas išsireiškimas šioje ligoje). Vaistai prirašyta paten-tuoti. Gydė vyr. kuopos daktaras.

Ačiū Dievui, kad pavasaris mane paliko ramybėje. Gerai juk sako senų žmonių razumas, kad su daktarais kaip prasidėsi, tai galo, broliuk, nebus.

Gegužės mėn. 8 d., penktadienis

Apskritai ar pailgai tariant, artimą gelbėti nelaimėje yra itin gražu ir krikš-

čioniška. Tokiais darbais lengva po smerties laimėti dangaus karalystę.

Geriausiai mano prietelius Skarda, Jurgis, kuris man lygiai nesigaili meilių žodžių, kaip ir popirosų, pavasariui sužyduš, visai išėjo iš kelio. Įsimylėjo ispanišku stiliumi ir pasidarė visai nesukalbamas. —

Ateidavo seniau šeštadienis arba sekmadienis — aš Jurgiui niukt ir mudu bedrožią kartu į miestą. Užsakame į kiną, kai kada į „Pienocentrą“ maslionų su šaltom bulvėm užvalgome ir geriausiai nusiteikę grįžtame namo. Rūdėsi, kad tik grabo lenta tegalės sudrumsti mūsų idiliją. Tačiau nereikėjo mūsų draugystės aptemdinti grabinių lentų, pakako aštuonių raidžių žemiau surašytoje tvarkoje —

N e m e z i d a . —

Dievas žino, koksai vėjai užpūtė Jurgiui ant širdies tą peteliškę! Ateina dabar šeštadienis arba sekmadienis ir man Jurgis apreiškia: — žinai, broli, šiandien mūsų keliai skiriasi. Aš turiu būtinai užėiti pas dėdę. Kitą šeštadienį Jurgis eina pas pusbrolių, pus seserę, žodžiu, mūsų keliai niekad nebesutampa. Nemezida Jurgiui ir dėdė, ir puseserė, ir ciocė, nes kur Jurgis eis, vis pas ją užkliūva. Gaila žmogaus, tokioje jaunystėje netekti šalto kraujo dėl aštuonių raidžių — tikra tragedija. Reikia gelbėti artimą. Bet kaip? Juk širdis, tau ne popierio lakštas, kuriame imi sau ir raudonu rašalu užbrauki Nemezidos vardą, o įrašai savąjį.

Kar. j. p. Šidlauskas

KAR. KANDIDATAI 4-TAME ART. PULKE

Rudenį, lietuvių lijan, atbildėjome į Šiaulius mažas, čemodanai, ir kuprinėms nešinas, kar. kand. būrelis. Balti trikampiai, paauksuoti antpečiai šiauliečiams sukelia daug kalbų. Vieniems

mes ulonai, kitiems ryšininkai, tre-
tiesiems vėl pionieriai, bet vis ne kariū-
nai, o jais taip norisi vadintis!...

Pulke mus pasitinka malonus bato-
rijos vadas ir nuo pirmos dienos įtrau-
kia į darbą. Ir štai pirmasis darbas
padeda pamiršti, kad mes turime gra-
žią uniformą: purvini patrankų ratai,
vazelinuota spyna, prakaituotas arklys
palieka šalia blizgančių sagų, baltų
trikampių... juodas dėmes. Bet tai
juk stažas! Stažas taip pat ir šluota
su kuria „muštravojam“ veik du mė-
nesių. Vėliau, perėję visus „pažinimo
laipsnius“, susilaukiame mokomoj
baterijos naujos mokinių laidos — at-
vyksta jauni kareiviai. Dabar jau
griebiamės valyti dėmes, kreida tri-
name trikampus — mes jau vyres-
nieji, arklius ir pabūklus jau valo
kiti... O, Be to, jau ir šiauliečiai,
ypač šiaulietės, sužino mus esant ka-
riūnais kandidatais, apsilanko mūsų
pastatytoje operetėje.

Pamažu besimokant ir kitus bemo-
kinant, prabėga žiema, ateina gražus
pavasaris. Vienas kitas jau ir Amuro
strėlę gavo... ir gal jau „rimtą“ meiš-
lės istoriją būtų pradėjęs, bet poligo-

nas, svajotas poligonas išblaškė visas
svajones.

Mes jau poligone, einame pirmąsias
viršininkų pareigas: vieni pabūklų vir-
šininkai, kiti sekimo, ugniaviečių pat-
rulių viršininkai. Šaudome, rengiame
topografinius davinius, praktikuojamės
topometriniuose darbuose. Vė-
liau... egzaminai. Egzaminai poli-
gone, nepasiruošus, staiga! Bet kar-
kand. neapvilia savo baterijos vado,
tiek vilčių dėjusio kand. kandtams, —
mes išlaikome, veik visi, „labai gerai“,
toli pralenkdami žinomis savo
bendramokslis kareivius. Pulko va-
das plk. Juodišius įduoda mums pir-
mąjį karišką dokumentą — mokomos
baterijos baigimo pažymėjimą, pabrėž-
damas, kad šis „...įgytas diplomas
jums, kariūnai, yra svarbus dokumen-
tas, pirmasis, sunkiausias žingsnis į
ateitį!...“

Ir štai, pabaigę taip gražiai moko-
mos kursą, vėl lavinamės, instruktuo-
dami iš viso mokomos kurso, jaunos
kareivius, pratinamės kitiems perduoti
savo mintis.

Kar. kand. St. P.

MŪSŲ GYVENIMO TRUPINIAI

„PAKELKIME TAURES LINKSMYBIŲ...“

Pakelkime, kelkime koją kariūnai,
ir trenkim, kad žemė drebėtų —
juk širdžiai malonus jautimas troš,
kad fuksės, studentės mylėtų! [kimo
Širdis kulkosvaidžio ritmo neteks,
prabėgs aspirantiškos dienos,
gyvenimo bangos kitur mus nuneš,
beliks mums svajonės tik vienos...]

Henr. Abl.

ASPIRANTIŠKOS ARIJOS

(Iš 2-os asp. k. pilkų dienų gyvenimo)

„UŽMIRŠAI TĖVŲ KAPUS...“

Oi seniai, Aldut, seniai
mane mieste bematei —
ir į operą takai
mums užžėlė jau seniai...

Ir vėl šliurės netvarkoj —
nebėr miesto ir rytoj,
nebmatsi tu manęs,
jei viršila taip norės!

Inžinieriumi buvau,
tiltus ir namus stačiau,
o dabar „dienas“ renku, —
pagalvoti net graudu...

Henr. Abl.

„ŠIRDIS MERGELIŲ...“

Karo Mokykløj
gyventi gera:
sočiai maitina,
nors duoda garo —
kasdien kotlietai,
kartais bekonas
ir valandžiukės...
vien tik juokais!

Baltus diržiukus
ir pirštinaites
labiausiai mėgsta
jaunos mergaitės.
Žaibu jaunystės
prie moterystės
linkę kariūnai,
bet... tik juokais!

Henr. Abl.

KAZEMATO BAROMETRAS

Taigi, gaila tų laikų romantiškų, kada
jaunikai su piršliais merginas atakuo-
davo, kada su Barbute rūpestingai vie-
sotę rekognoskuodavom, kada pantis
pakulnius, palėpėje flegmatiškai tyso-
damas, Delfų orakulo tikrumu įvai-
rius atmosferos spaudimus nuspėdavo:
jei sausitėlaitis styri — taip sau, va-
dinas, sausoka kiek, jei nuo jo varva —
lyja ar, apskritai, nesausa, ergo plaušų
vyžas ant drungno kakalio džiauk ir
įgyvendink tūlo lektorius šventos tei-
sybės žodžius: „Žmogus iš prigimties
tinginy yra“.

Būdami aistringi senolių tradicijų
gerbėjai, kūrėm ir mes, kariūnai, ba-
rometrą. Tiesa — primityvų kiek, ta-
čiau patikimą, kaip kar. Juzuponio šil-
dymosi būdas.

Taigi, barometras be stiklų, be rė-
mų ir gyvsidabrio.

Jo spaudimas kai kada tiesiog, kai
kada atvirkščiai, proporcingas savaitės
dienoms.

Pirmadienis.

Iš prigimties mūsų kazematas — me-
nininkų: jei imsime mane — visa kros-
nis mano ir mylimosios inicialais išrai-

žyta, arba kar. Trumpūnas — kazoką kaip vijurkas suka, o Vincas sakosi ir naktiniuose kazemato garsuose juntąs ir taktą ir ritmą, o šiaip jau — patį žemiausią klavišų nuspaudžia.

Tačiau — nugirsti miglotai: Afanazijus pučia. Vieningas (to menininkų kazemato) niurnėjimas konstatuoja — dervoje pavirinti reiktų triūbos išradėja.

Būbnas, sakom, duslesnis — nenugirstume. Pagaliau — trūktų oda kada netyčia.

Taigi, išgirsti rago balsą, ir (kaip mūsų kazemato „Gyvojo žodžio meistris“ sako):

— Naktį matyta merguzėlė į nieką pavirsta.

Tankinė, sakysim. Naktį iš sekmadienio į pirmadienį pametam ritmo nuovoką. Gal mažosios smegenelės sukrestos, gal... (greičiausiai taip ir bus).

Taigi, liesutis būrininkas, pamatęs, kaip nenusakomu taktu lipa ant peties pučkos, mirktelia:

— Vadinas, sekmadienio barščiai atsirūgsta. — Gali būti — jis geriau žino.

Arba — lipi į kalną.

Sako, kad žemelės skruostas tik per amžius barzdotus bent kiek pakinta. Tačiau — pirmadieniais jis (tas Panemunės kalnas) ištįsta, kaip Babelio bokštas.

— Tikrai, gamtoje daug netikslumų, murma tūlas nihilistas Motiejus, o mes širdyje pritariam, nors tylim, nes tarp plaučių ir gerklės kontaktą (lipant į kalną) sunkiau padaryti, kaip su viršila per vakarinį patikrinimą.

Užsikraustom į pačią keterą.

Pirmadienis — fatališka cifra: maršalo lazda pakimba kažkur tarp Marso ir Veneros ir, iš viso, kuprinė ir galva lieka tuščia.

Įsakymai atitinka reikalavimus beveik visus, t. y. — trumpi. Dažniausiai uždavinys ir išdėstymas pranyks

ta, kaip kar. Tarabilda iš gimnastikos salės.

Ryšių paragrafas visiškai susikomfūzija:

Ryšis su kaimyne — telefonu: P. L. P. K. M. centrinė — Šančių kariška — Ievos alėja. Šunų neturiu, dubliuosiu asmeniškai — šeštadienio ir sekmdienio vizitais.

Pirmadienį nusprendžia kazematas vienbalsiai: Bonapartu pasidaryti — ne kotletą su makaronais sunaikinti ir, iš viso, maršalo lazdos problema nelengviau išsprendžiama, kaip Kymšai ir Bilkai treningais ar „ilgosiomis“ pasipuošus į areną išeiti.

Nusileidi nuo kalno, taip sau, drėgnokos pašonės ir pasaulėžiūros krizė. O kai klasėn nueini — cifros lentoj šokinėja, kaip MickisMaus Šančių ekserane.

Konstatuoja mūsų kazematas:

— Miegas ima. Žemas slėgimas. Plačiu baru — nuo Afanazijaus klarineto iki „galima gulti! palik triukšmą!“.

Antradienis.

— Et, žinai, reik ir Afanazijų pateisinti: iš ko duoną valgys. Be to, šiandien, rodos, gražiau pučia, — krapštydamasis iš lovos, kalba trišokio meisteris. Kairiąja pašydamas resvą barzdelę, dešiniąja nutraukia nuo flegmatiko Kanalyviaus antklodę.

— Gyvenimo mano saulutė jau leidžia... — niūniuodamas kapstosi flegmos atstovas, palovėn šliurių ieškoti.

Antradienis — jau 65% užsikrausto ant turniko. Ritmo nuovoka rodo tendencijos gerėti.

Dienos aktualėja — jei taip savaitė būtų iš 3jų dienų. A? Rytoj švental... Ar nebūtų geriau? — Nuoširdžiai dyvijas kazematas. Viena greičiausiai išspręstinių problemų — kariūniško padoraus kalendoriaus projektas.

— Absurdas, brolau! — kerta sprandingas akrobatas. — Dabar išskaitom

per savaitę po vieną šventadienį — ir tai pora apvalių metelių, o jei taip kas trečia diena šventa — tai palauk taip sau maždaug apie 6-rius metus — kaip prie Nikalojaus.

Ištįsa kazemato veidas, ir savaitės klausimas lieka neišspręstas. Tiesa, ir dabar jis aktualus. Deja — sunkiau jį išrišti, kaip kar. Florui, kur Ona gyvėna.

Ir kai ...

Taigi, kai susėdam už stalų, kur rašdijušas ulba ir riebios gospadinės švaistosi, dyvijamės, kodėl (nors antradieniais) neįtraukiamas į darbotvarkę punktas:

— Triguba šalto bekono porcija su garsvytėmis.

Įvairumui galima pridėti „patiems instruktuojant“ ar pan.

Kažkodėl apetitas antradienį ištįsta, kaip Trumpūno veidas, gavus valandą.

Antradienio popietis — neramus, kaip „Snaudžiantis milžinas“ prieš egzaminą. Į popietines pamokas dauguma ateina su sukeistais čebatais ir baklagėmis statutų vietoje.

Šiaip jau, kai lieknos blazdytės bei šonai derlingi į lovas karališkai minkštas įsiremia, kar. Miška turi paprotį prieš guldamas dėželes (jų nemažiau 20-ties) išdėstyti ir išvėdinti. Bedėliodamas kalba:

— Žinai, kad taip sau visada, kaip po patikrinimo — rodos, iki žilo plauko norėtum kariūnauti.

Čia jam pritaria basso profundo knarkdamas „Juodasis Vienuolis“, ir aiški kazemato dauguma, t. y. skyrininkas, nes:

— Barometras kyla. Laukiam kai kurių pragiedrėjimų. O dabar... čia

skyrininko pagarbos verta, juosvais gaurėliais apžėlusi ranka čiumpa elektros mygtuką, o Miška savo palinkimą, dėstyti ir vėdinti dėželes patamsyje, aišku, gali visiškai patenkinti.

Ir taip — paryčiu randame didįjį administratorių, šviesią galvytę tarp mylimų dėžučių ir jų turinio įrėmusį, besmiegantį...

Trečiadienis.

— Man rodos — visai teisinga būtų, jei taip sau — gimnastikos vietoj duos tų šiandien snustelti, — sako Martynas, kojas (iš palinkimo — futbolistas) į šliures spirdamas bei juodus tuflius rankiodamas.

— Juk ir asilėnas pusiaukelėje pavargsta.

— Kuopa gimnastikai rikiuok! — perskrodžia žiauriai (kaip Birbaitis Šeriui poakį) mūsų ausis komanda, ir filozofiškos pagundos išgaruoja pro keiturbampį kazemato ventiliatorių.

Šiaip jau — filozofiška lygsvara apie ma kazematą.

— Gyvenimas įeina į savo vėžes, — konstatuoja skyrininkas ir, išsiėmęs rausvais aptaisais kalendorėlį, rašo:

— Trečiadienis. Pažanga visose srityse. Iš 12-škos tipų tik 11-škos tufliai dulkėti. Rintės aprūkė — bet jie sako: prieš vakarinį patikrinimą bus švaru.

P. S. Iš mano skyriaus išėjo — 9. Visi pas datų gydytoją ir vis trečiadieniais. Trečiadienio oras, matyt, nepalankus nesveikiems dantims.

Bendras balansas: Dievui dėkui. Nepastovus debesuotumas, galimas nežymus slėgimo pakilimas.

K. gr. Justas P.

Leidžia Kariūnų Ramovė
Redaguoja ltn. URBANA VIČIUS SIMAS
